

Prof. dr. sc. Anđelko Akrap

Lokalni identiteti u kontekstu demografskih promjena

Život na područjima različitih kulturnih sfera i kulturnih utjecaja, i s obzirom na prirodu u bitno različitim geografskim sredinama, činitelji su razlika i posebnosti u različitim područjima pa tako i u području tradicijske kulture. Historiografija bilježi od druge polovice 15. do početka 18 stoljeća na današnjem hrvatskom državnom prostoru i njegovom okruženju – pod utjecajem ratova i kolonizacija koje su provodile onovremene imperijalne – na velikim prostorima sveobuhvatnu izmjenu stanovništva. Novo stanovništvo naseljeno u demografski opustjela naselja ne daje samo nova imena naseljima i toponimima u skladu sa svojim društvenim, gospodarskim i kulturološkim obilježjima već donosi sa sobom i kompleks različitih tradicijskih osobitosti. U pogledu tradicijske kulture novo stanovništvo nije homogeno budući je došlo iz različitih tradicijskih sfera. Sa sobom je donijelo svoj tradicijski identitet s nizom prepoznatljivih međulokalnih razlika. Sve do polovice 20. stoljeća sela su bila sigurni nositelji lokalne tradicijske kulture. Nakon toga situacija se bitno mijenja, na velikim prostorima sve više seoskih naselja ostaje bez stanovnika ili sa isključivo starijim stanovništvom. To znači da nestaju i prenositelji lokalne tradicijske kulture. Stoga treba identificirati prostore kojima prijete demografsko izumiranje i nestajanje prenositelja specifičnih lokalnih kultura.

Local identities in the context of demographic change

Life in the areas of different cultural spheres and cultural influences and in terms of nature in very different geographic environments are the factors of difference and distinction in particular areas, including in the area of traditional culture. Since the second half of 15th to the beginning of the 18th century in today's Croatian state space and its surroundings - under the influence of wars and colonization carried out by the then existing empires – historiography notes that large areas witnessed comprehensive change of population. The new population inhabited in the demographically emptied settlements gave not only new names to settlements and toponyms in accordance with their social, economic and cultural characteristics, but also brought a complex of different traditional peculiarities. In terms of traditional culture, the new population is not homogeneous since it has come from different traditional spheres. It has brought its traditional identity with a series of recognizable inter-local differences. Until the middle of the 20th century, the villagers were the main carriers of local traditional culture. After that, the situation changes significantly, in large areas more and more rural settlements remain uninhabited or exclusively with the elderly population. This means that those settlements also loses carriers of local traditional culture. Therefore, it is necessary to identify spaces under threat of the demographic extinction and disappearance of carriers of specific local cultures.